

Klimabarometeret

Februar 2010

CONCITO

Indledning

Fra februar 2010 vil CONCITO hver tredje måned måle den danske befolknings holdning til klimaet. Selve målingen vil blive foretaget blandt cirka 1200 repræsentativt udvalgte danskere af et professionelt analysebureau, mens afrapportering foretages af CONCITO i *Klimabarometeret*.

Klimabarometeret vil løbende tage temperaturen på tre områder:

1. Hvor stor er bevidstheden om den globale opvarmning i den danske befolkning?
2. Hvilke forventninger og ønsker har den danske befolkning til politikerne i forhold til klimaet?
3. Hvordan og hvor meget er den enkelte borger selv parat til at gå for at forebygge den globale opvarmning?

Der vil hver gang blive stillet de samme spørgsmål inden for disse tre områder, så man løbende kan følge eventuelle ændringer i holdningen hos befolkningen over tid. Dermed bliver Klimabarometeret så vidt vides den eneste danske analyse, der over flere år vil afdække befolkningens holdning ud fra identiske baggrundsvARIABLE.

Som udgangspunkt bør der naturligvis tages det generelle forbehold ved enhver form for repræsentativ spørgeskemaundersøgelse, at den netop kun er repræsentativ og derfor vil der altid være en usikkerhed knyttet til besvarelsene. Det er ikke desto mindre håbet, at *Klimabarometeret* kan være med til at øge bevidstheden hos både politikere, erhvervsfolk og befolkningen selv om vores holdninger og viden på klimaområdet – og dermed også inspirere til yderligere handling.

Metode

Analyseinstituttet Interresearch a|s har stået for afvikling af undersøgelsen og bearbejdning af data. Dataindsamlingen er foregået via Interresearch Panelet. Panelet er repræsentativt for befolkningen i Danmark. Dataindsamlingen har fundet sted i perioden 27/1 – 2/2 2010. Det elektroniske spørgeskemaværktøj defgo.net® er blevet anvendt til indsamlingen af data.

Efter endt dataindsamling er der rensset ud for de besvarelser, som ej er fuldendte. I alt har 1.114 deltagere afgivet en fuld besvarelse. Hvor der har været små skævheder i data i forhold til den danske befolkning, er data blevet vejet på variablene køn, alder og postnummer i forhold til tal fra Danmarks Statistik (www.dst.dk). Samtidig er der blevet vejet på valgresultatet fra 2007 (www.valgresultat.dk). Svarmulighederne *Andet parti*, *Stemte ikke*, *Stemte blankt*, *Havde ikke stemmeret* og *Vil ikke svare* har dog vægten 1. Data er repræsentativ på disse variable. Efter at data er blevet vejet er antallet af besvarelser 1.192.

Afrapportering af data er sammenfattet af CONCITO's sekretariat ved Michael Johansen og Martin Lidegaard.

1. Hvad ved danskerne om klimaet?

Konklusion: To ud af tre danskere er overbeviste om eksistensen af den globale opvarmning, og kun få procent tror slet ikke på den. Tilsvarende tror to ud af tre på, at den globale opvarmning kan forebygges, mens en del tvivler på, at den er menneskeskabt: Godt halvdelen anser klimaforandringerne for at være menneskeskabte, hver tredje er i tvivl, hver tiende tror det ikke.

Klimaforandringer er i dag det enkeltstående politiske tema, der bekymrer danskerne mest foran temaer som arbejdsløshed, finanskriser, indvandring og terrorisme.

For alle spørgsmål er der dog en betydelig variation mellem kvinder og mænd, vælgere på henholdsvis rød og blå blok, alder samt uddannelse. Generelt er der således større bevidsthed og bekymring om klimaet hos kvinder, unge, vælgere på rød blok samt veluddannede.

Et markant flertal på to tredjedele af den danske befolkning opfatter den globale opvarmning som en realitet, 28,7 % er i tvivl, mens kun 4,4% er uenige eller meget uenige i, at "den globale temperatur er stigende" (Figur 1).

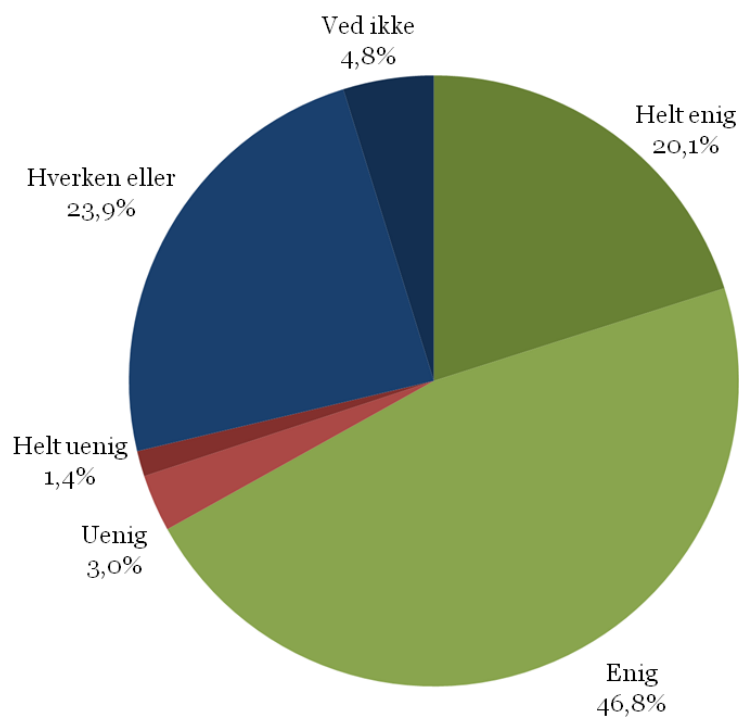
Mindre entydige er svarene, når det gælder årsagen til den globale opvarmning. Kun 55% af danskerne er enige eller meget enige i, at den globale opvarmning er menneskeskabt (Figur 2). Denne usikkerhed er betydeligt større hos vælgere med borgerlig observans end vælgere til venstre for midten. Hos V og K er det ca. 47% af vælgerne, der er enige i, at den globale opvarmning er menneskeskabt, mens det er cirka 60%, 70% og 80% hos hhv. Socialdemokraterne, SF og Det Radikale Venstre. Tilsvarende synes den helt unge generation at være betydeligt mere overbeviste om menneskets betydning for klimaet end den ældre generation. Over 70% af de 18-24 årige er enige eller meget enige i, at den globale opvarmning er menneskeskabt.

Betydeligt flere mener til gengæld, at menneskeheden under alle omstændigheder kan gøre noget ved problemet. 66,2 % af de adspurgte er enige eller meget enige i, at klimaforandringer kan "forebygges gennem konkrete handlinger" (Figur 3).

For at få en indikation af, hvor meget bekymringen for klimaet fylder i forhold til andre politiske temaer hos danskerne, har CONCITO bedt de adspurgte om at angive, hvilket emne man finder mest bekymrende i vor tid. Her kommer *klimaforandringer* ind på en førsteplads foran temaer som *indvandring*, *terrorisme*, *arbejdsløshed* og *finanskriser* (Figur 4). Blandt socialdemokratiske vælgere overgår *arbejdsløshed* som eneste tema *klimaforandringer*, mens det hos konservative vælgere er *terrorisme*, der topper med *klimaforandringer* på en andenplads. Hos Venstre og Dansk Folkeparti kommer *klimaforandringer* ind som et relativt lavt prioriteret tema, mens det scorer klart højest blandt vælgere hos SF, Det Radikale Venstre og Enhedslisten. Intet mindre end 50% af Enhedslistens vælgere angiver *klimaforandringer* som det emne, der er mest bekymrende.

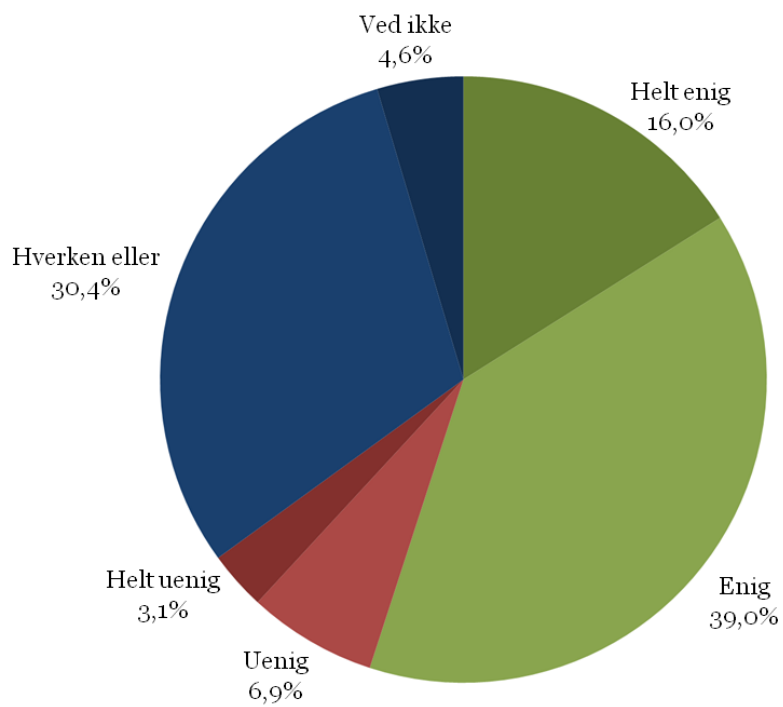
Blandt kvinder er *klimaforandringer* uden sammenligning det tema, der vækker størst bekymring, mens det for mænd må dele bekymring med *indvandring* og *integration* samt *arbejdsløshed*.

Figur 1: Er klimaforandringerne reelle?

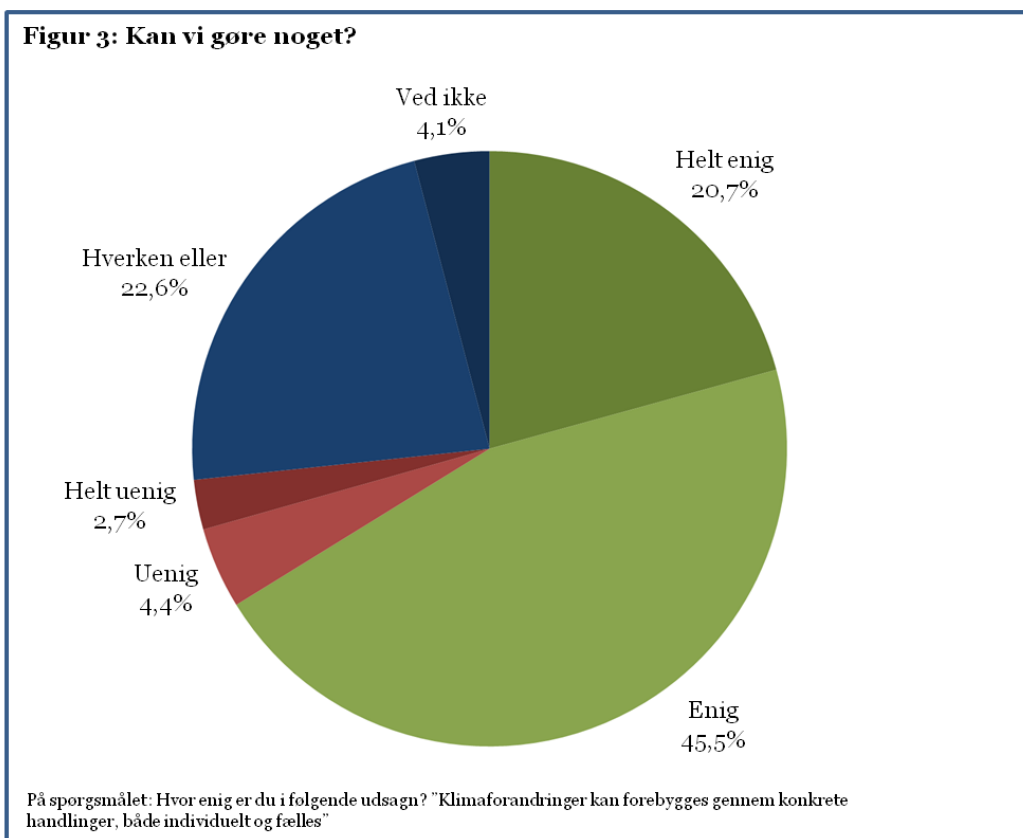

På spørgsmålet: Hvor enig er du i følgende udsagn? "Den gennemsnitlige temperatur på jorden er stigende"

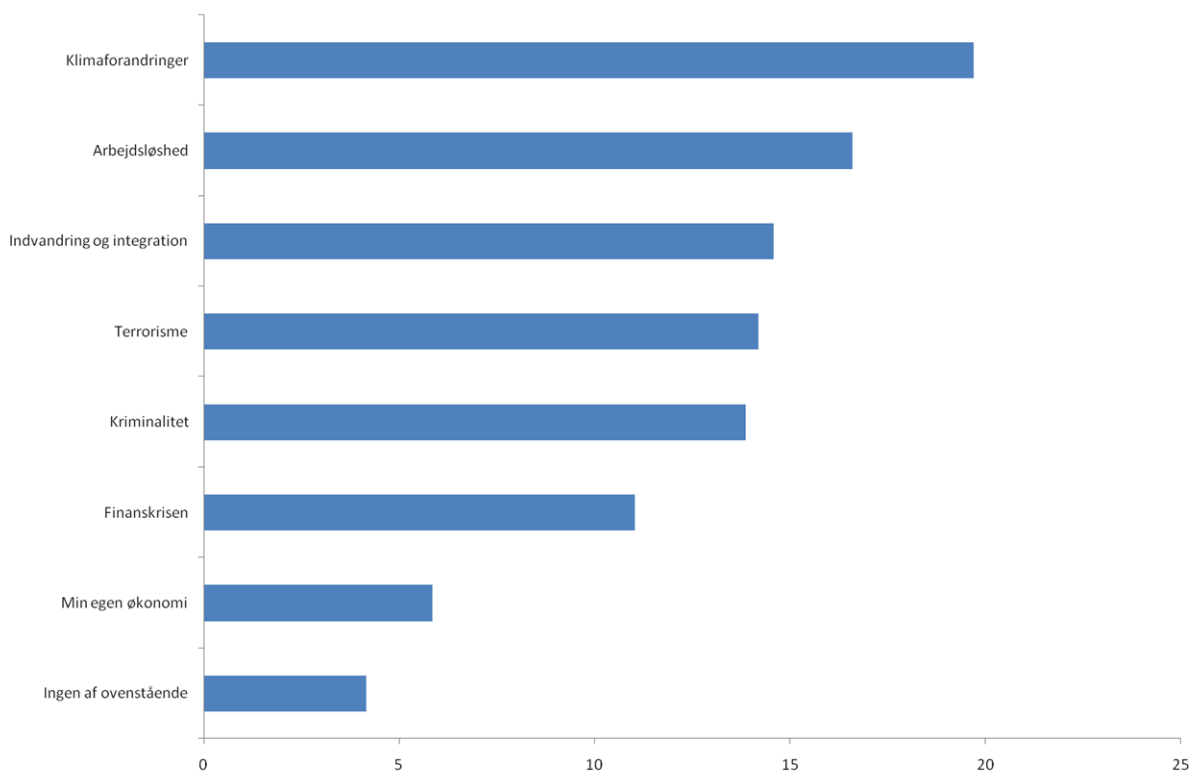
Figur 2: Er klimaforandringerne menneskeskabte?

På spørgsmålet: Hvor enig er du i følgende udsagn? "Den globale opvarmning er menneskeskabt"

Figur 4: Hvad bekymrer danskerne mest?

På spørgsmålet: "Hvilket af nedenstående emner mener du er det mest bekymrende i vores tid?"

2. Hvad forventer danskerne af politikerne?

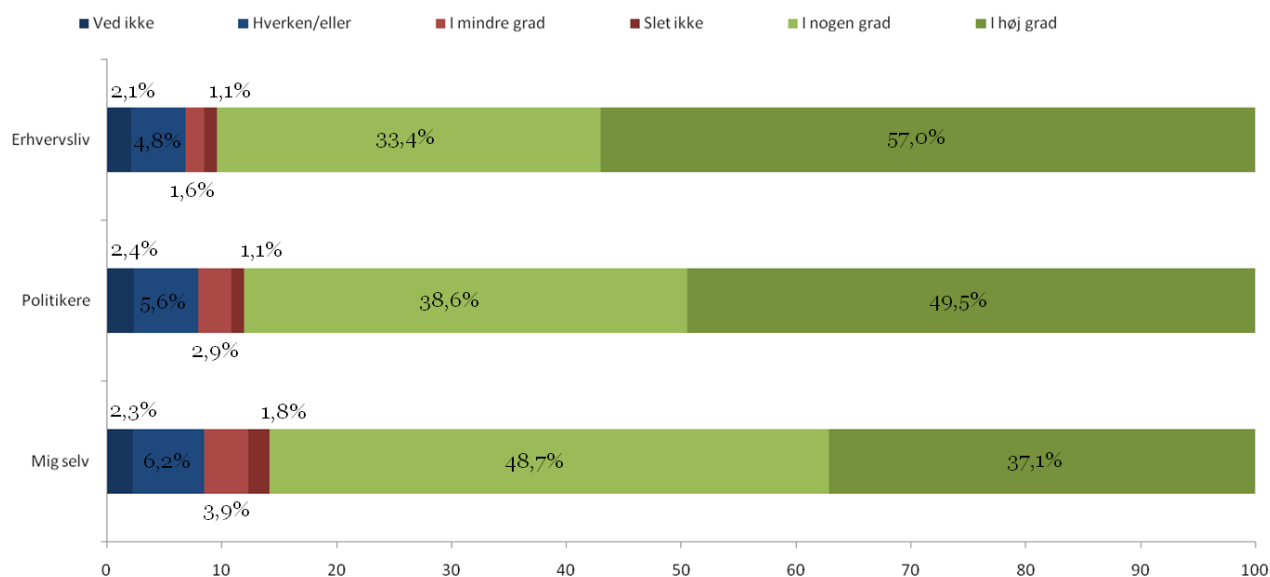
Konklusion: Danskerne har store forventninger til, at både erhvervslivet og politikerne bidrager aktivt til at løse klimaproblemerne. Erhvervslivet vurderes at have det største ansvar for at løse klimaproblemerne, tæt fulgt af politikerne. Danskerne mener imidlertid også, at de selv har et ansvar, men ønsker yderligere viden og information om, hvad de selv kan gøre. Halvdelen af de efterspurgte støtter højere grønne afgifter mod tilsvarende sænkninger i indkomstskatten, mens 33% er imod.

57% af danskerne mener, at det i høj grad er erhvervslivets ansvar at løse klimaproblemerne, og ni ud af ti mener at det i nogen eller i høj grad er politikernes (Figur 5). Dermed placerer de adspurgte det største ansvar hos erhvervslivet, tæt forfulgt af politikerne. Danskerne mener dog også, at de selv har et stort ansvar.

Mange af de adspurgte mener, at de mangler både viden og handlemuligheder for at kunne løse klimaproblemerne. Kun 43% mener, at de har tilstrækkelig viden til at nedbringe udledningen af klimagasser (Figur 6), mens godt 47 % ønsker yderligere information (Figur 7) og to ud af tre finder det "svært at vide hvilke produkter, der er klimavenlige, når jeg køber ind" (Figur 8).

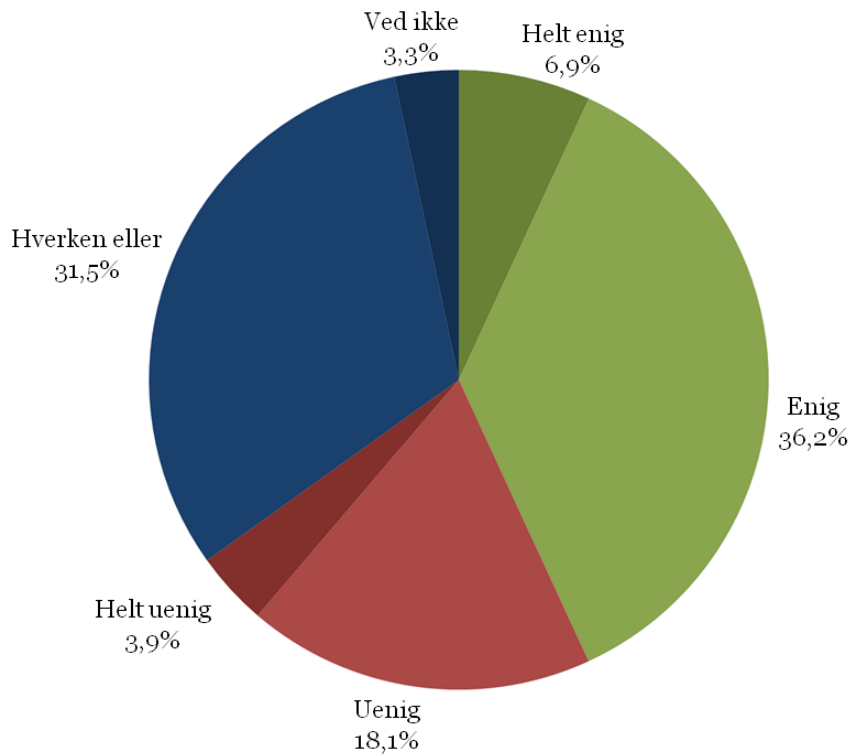
Mest bemærkelsesværdigt er det måske, at halvdelen af danskerne går ind for at hæve de grønne afgifter mod at sænke indkomstskatten tilsvarende, hver tredje er imod og hver femte i tvivl (Figur 9).

Figur 5: Hvem har ansvaret?

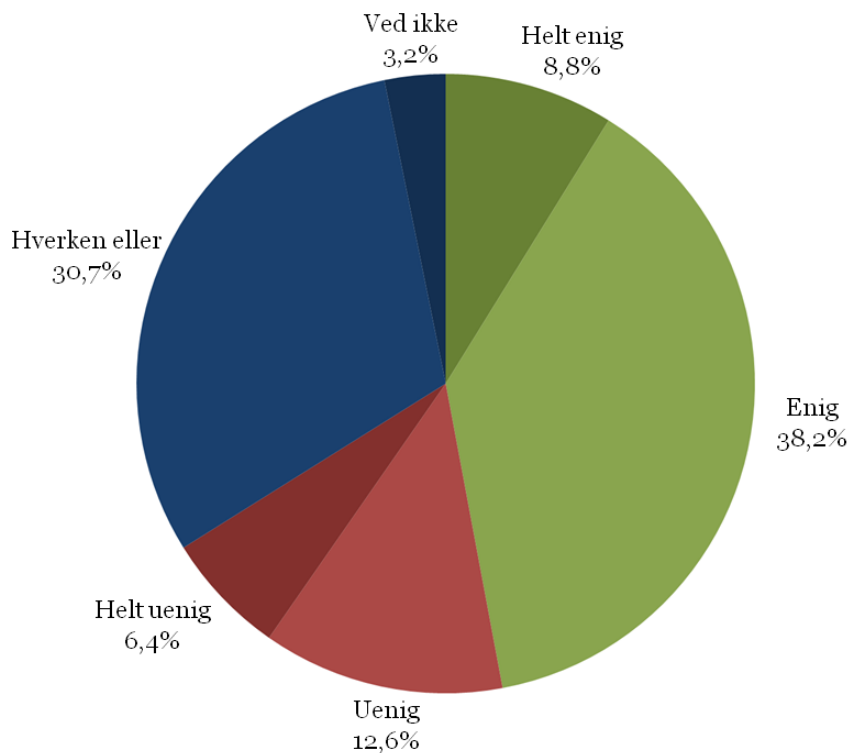
På spørgsmålet: "I hvilken grad har nedenstående ansvaret for at løse klimaproblemerne?"

Figur 6: Har danskerne tilstrækkelig viden?

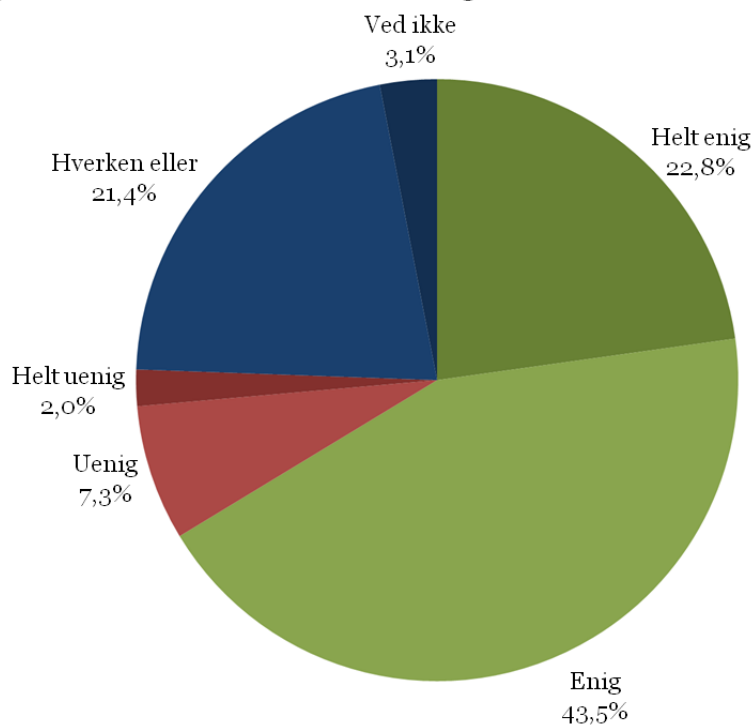
På spørgsmålet: Hvor enig er du i følgende udsagn? "Jeg har tilstrækkelig viden om hvordan jeg kan medvirke til at nedbringe klimagasudledningen"

Figur 7: Ønsker danskerne mere information?

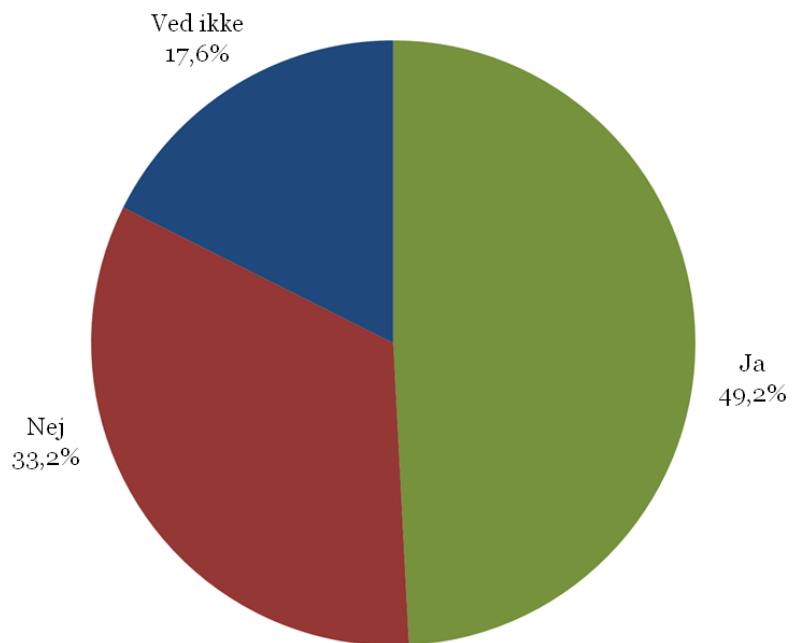
På spørgsmålet: Hvor enig er du i følgende udsagn? "Jeg ønsker yderligere information om hvordan jeg kan medvirke til at nedbringe klimagasudledningen"

Figur 8: Er det svært at købe klimavenligt ind?

På spørgsmålet: "Hvor enig er du i følgende udsagn? Det er svært at vide hvilke produkter der er klimavenlige når jeg handler ind"

Figur 9: Flere grønne afgifter mod sænkning af indkomstkatten?

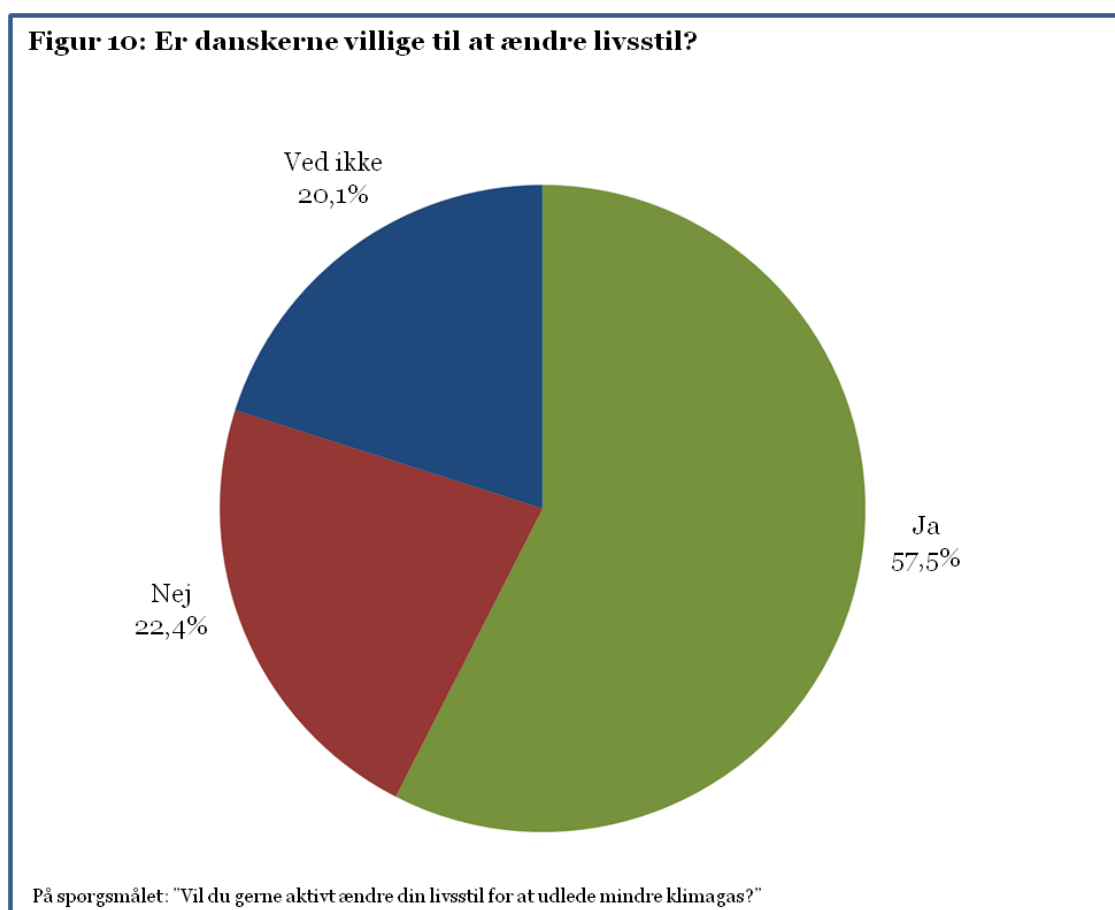

På spørgsmålet: "Går du ind for at øge de grønne afgifter mod en tilsvarende sænkning i indkomstkatten?"

3. Hvor langt er danskerne klar til selv at gå?

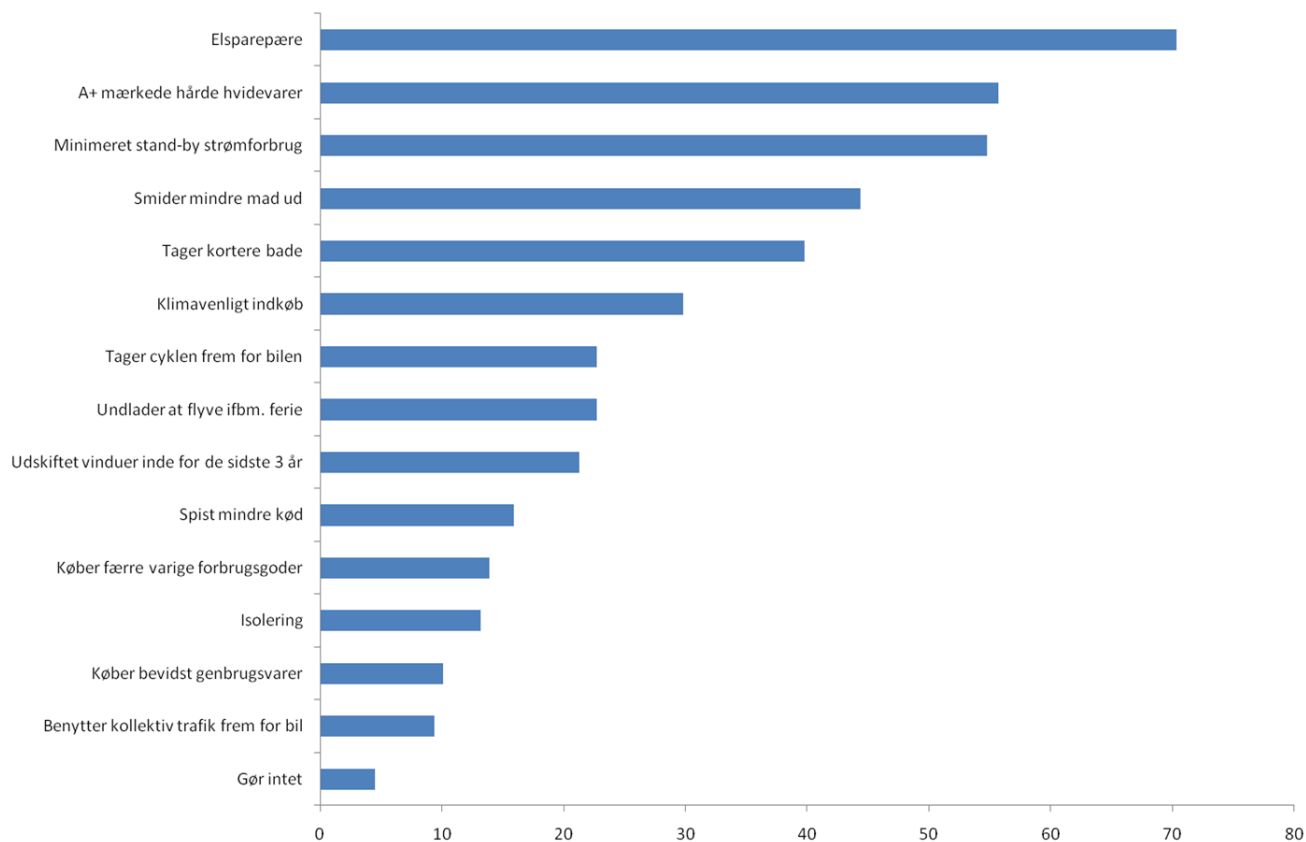
Konklusion: Der er stor villighed blandt danskerne til at ændre livsstil og gøre en indsats for klimaet. Næsten to ud af tre adspurgte angiver at være parate til at skifte livsstil til gavn for klimaet, mens 22% siger nej. Tallene bliver endnu mere overbevisende, når der kigges på, hvor mange der rent faktisk har gjort eller gør noget. Her er det kun 4,5%, der intet har gjort. Der kan dog samtidig konstateres en klar tendens til, at villigheden til at gøre en indsats er størst, når det er handlinger, der kan kombineres med en økonomisk gevinst, og som ikke påvirker ens liv og forbrug for meget.

58% af de adspurgte danskere vil gerne aktivt ændre deres livsstil til gavn for klimaet, mens kun 22% siger decideret nej (Figur 10).

Tendensen bliver bekræftet, når man spørger, om folk rent faktisk har gjort noget i de sidste tre måneder (Figur 11).

Figur 11: Hvad gør danskerne?

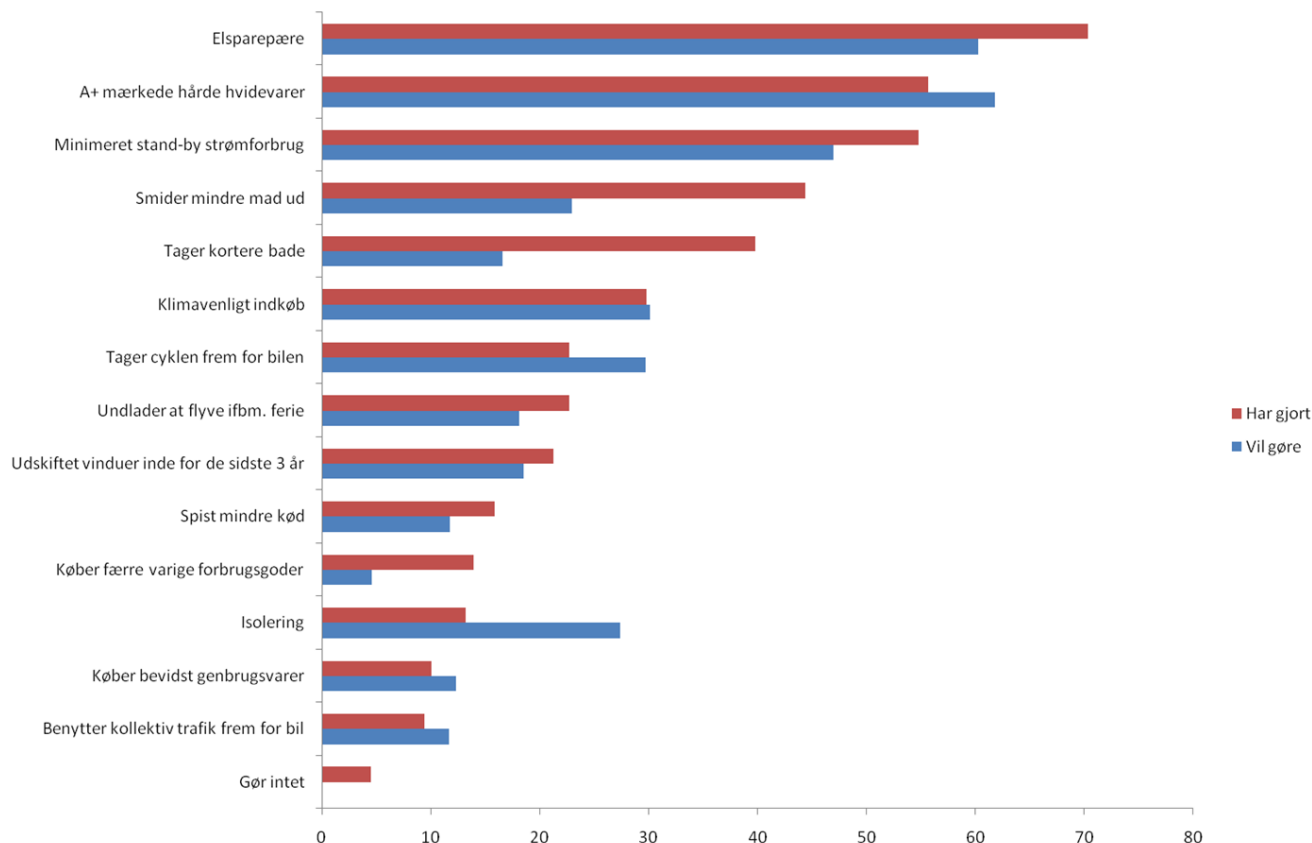

På spørgsmålet: "Har du gjort/gør du noget for at nedsætte din egen klimagasudledning?"

Over 70% har skiftet den konventionelle almindelige elpære ud med elsparepære, og mellem 40% og 57% har på anden måde sparet på strømmen eller smidt mindre mad ud, mens cirka hver fjerde har taget cyklen frem for bilen eller valgt kortere rejser. Færrest har valgt den kollektive trafik, spist mindre rødt kød eller isoleret deres bolig, men kun 4,5% har slet ikke gjort noget som helst. Dermed bekræftes billedet af et forholdsvist stort engagement i klimasagen – men også et stort potentiale for yderligere handling.

Kigger vi derefter på, hvad folk gerne vil gøre i fremtiden tegner sig nogenlunde det samme mønster (Figur 12), dog med et par ganske markante undtagelser: 13,2% har isoleret deres bolig men 27,4% ville gerne gøre det, jf. ovenstående bemærkninger. 44% mener allerede, at de gør noget for at forebygge madspild, mens kun 23% vil gøre mere for det.

Figur 12: Hvad gør danskerne, og hvad vil danskerne gøre i fremtiden?

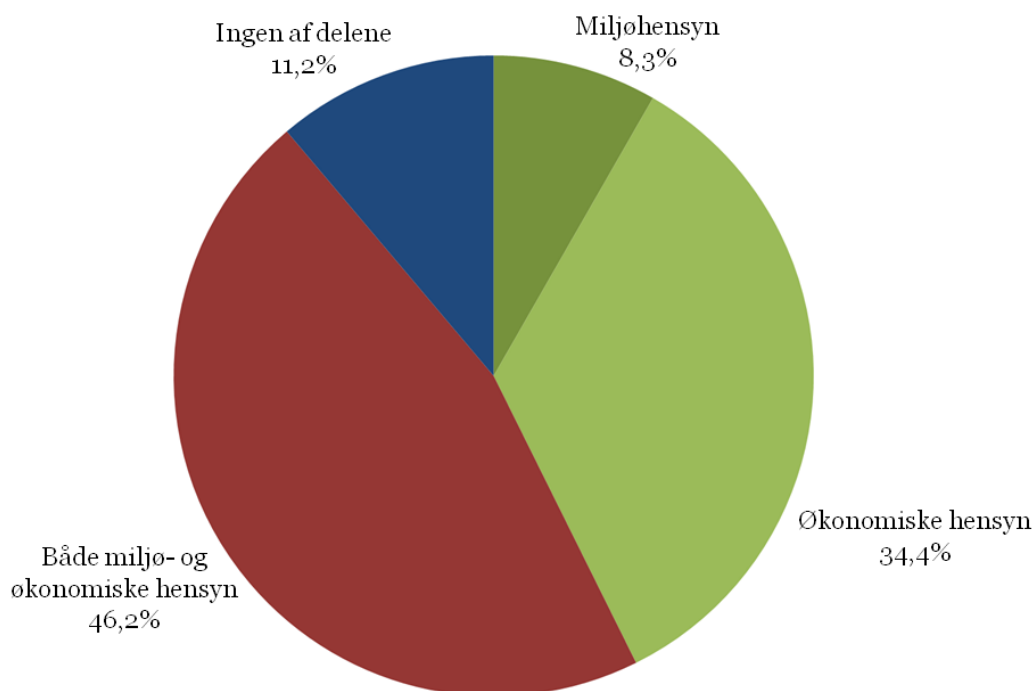

På spørgsmålene: "Har du gjort/gør du noget for at nedsætte din egen klimagasudledning?" og "Hvis du skal vælge minimum 1 af nedenstående tiltag til reduktion af klimagasudledning, hvad vil du så helst? -Vælg maks. 5 svar"

Spørges der til motivationen for at gøre noget, er det bemærkelsesværdigt, at næsten halvdelen af de adspurgte angiver, at miljø og økonomi vejer lige tungt, når der isoleres, købes nye hvidevarer eller spares på strømmen. Kun 8% gør det alene af miljømæssige årsager, mens 34% primært har gjort det af økonomiske årsager (Figur 13).

Samlet tegnes et billede af, at folk helst vil gøre noget for klimaet, når konsekvenserne for ens faktiske livsstil ikke er for store, og når det kan kombineres med økonomiske fordele. Aktive skift i levestil i form af mindre indtag af kød, færre rejser og indkøb af varige forbrugsgoder er ikke i speciel høj kurs.

Figur 13: Hvad motiverer befolkningen?

På spørgsmålet: "Hvis du har efterisoleret din bolig, købt lavenergi hvidvarer, undgår brug af standby strøm m. v., hvad er da den primære årsag?"